

man sommetider over, at Alt er saa overordentlig solidt og stærkt, at der er en saa streng Orden og Disciplin, som grændser til Pedanteri. Man forstaaer det ikke; men har man seet Skibet i Storm, saa forstaaer man det, saa forstaaer man, at disse Ting, der forekomme En saa urimelige og overflødige i Solfkin, ere absolut nødvendige, naar man skal trodse Stormen. Hæren er et saadant Skib; den er, om De ville, en Anomali i de daglige Forhold, men skal Hæren opfylde sin Bestemmelse, saa maa den ikke bestyres, ikke leve som en Commune, men den skal bestyres saaledes, at den er forberedt paa den Gjærning, den skal udføre. Hvad jeg her siger, er jo ikke noget Nyt, det er jo ærede Medlemmer fuldkommen bekendt, at en Hær i Grunden er en Anomali i Samfundet; men naar denne Anomali engang er tilstede, saa maa man heller ikke prøve paa at underkaste den ganske de samme Regler som alle andre Institutioner. At Hæren skal paavirkes af den Aand, som gjenneintrænger hele Samfundet, behøver jeg ikke at sige, men at dens hele Væsen er forskjelligt fra andre Institutioners, maa jeg dog ret meget bede Dem at erindre. Jeg omtalte, at der synes at være endeel ærede Medlemmer, som mene, at naar en Minister kun netop holdes paa det Punkt, at han ikke med god Samvittighed kan forlade sin Post, saa er det en tilfredsstillende Tilstand, og jeg tilfod mig at gjøre opmærksom paa, at en saadan Tilstand er langt fra at være tilfredsstillende, og at det ikke er paa den Maade, man kan faae og beholde en god Regjering, som, naar det gjælder, har Kraften til at udrette, hvad der behøves. Dette gjælder i endnu højere Maal Krigsbestyrelsen. Krigsbestyrelsen har nu liggende for sig en særdeles vanskelig Opgave; den trænger til al den Støtte, den kan faae. Og jeg kan ikke Andet end foriindre mig over, at ærede Medlemmer ikke have kunnet vise den Selvfornægtelse at holde en Forespørgsel tilbage, om hvis praktiske Nytte de dog ikke kunne have nogen Illusion. Det er jo egentlig heller ikke de ærede Medlemmers Mening, at den skal have nogen directe praktisk Nytte. De ønske at komme til en Forstaaelse med mig; det er det, der er udtalt som Hensigten.

En praktisk Nytte kan denne Forespørgsel ikke have, og jeg kan tilføje, den bør ikke kunne have en praktisk Nytte. Naar Ministeren opfylder sin Pligt, er en Forespørgsel som denne aldeles overflødig og af ingensomhelst praktisk Betydning. Men naar den nu paa den ene Side er uden praktisk Betydning, bør jeg ikke skjule for Dem, at den ganske vist paa den anden Side er forbunden med Ulemper. Hvor stor den Skade er, som Behandlingen af denne Sag har gjort, staaer ikke ganske klart for mig endnu; men at den har medført Ulemper, derom har jeg de allerpaalideligste Beretninger. Smid- lertid hengiver jeg mig til det Haab, at Befalingsmændene ikke ville lade den rejsfærdige og begribelige Forstemthed, der maa være en Følge af det her Foresaldne, indvirke paa deres Optræden ligeoverfor deres Undergivne. Der hersker et saa godt Forhold i den danske Hær imellem Befalingsmændene og deres Undergivne, et saa venligt Forhold, at jeg, som sagt, føler mig overbeviist om, at de Overordnede ikke ville lade sig henrive af et Dieblisks Forstemthed til at træde anderledes op imod deres Undergivne, end de ellers vilde have gjort. Men naar jeg nu saaledes ret meget beklager, at den hele Sag er bleven fremdragen, og at de ærede Forespørgere have troet at burde bringe den frem paa den Maade, skeet er, vil jeg paa den anden Side dog paa ingen Maade tilbageholde min Anskuelse af denne hele Sags Realitet. Jeg er fuldkommen enig med vistnok alle dette Things ærede Medlemmer om, at de Menige bør behandles humanit, at de bestaaende Bestemmelser bør overholdes og, forsaavidt de skulde være altfor strenge — thi det er maastee Ulempen ved de nuværende Bestemmelser, at Straffene for Befalingsmændene ere saa overmaade strenge, at det er meget vanskeligt at bringe Bestemmelserne altid til Anvendelse, — at man maa stræbe hen til være sig at skærpe eller være sig at formilde Bestemmelserne, Alt efter Omstændighederne. Jeg troer ved denne Leilighed dog ogsaa at burde bemærke, at saavidt mig bekendt findes intetsteds en humanere Behandling end her. Det er ikke noget afgjørende Moment, det vil jeg gjerne indrømme. Behandlingsmaaden bør stemme overeens med vor hele Maade at være paa; men jeg har